A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

2006. július 4.

a Belgium által a Ford Genk számára nyújtandó C 40/2005 (ex N 331/2005) számú állami támogatásról

(az értesítés a C(2006) 2931. számú dokumentummal történt)

(Csak a francia és a holland nyelvű szöveg hiteles.)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2006/938/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra, és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felkérte az érdekelteket, hogy a fenti rendelkezéseknek megfelelően nyújtsák be észrevételeiket [1],

mivel

ELJÁRÁS

(1) 2005. június 22-i, 2005. június 27-én iktatott levelében Belgium bejelentette a Bizottságnak, hogy támogatást tervez adni a Ford genti üzemének. A Bizottság 2005. július 27-i levelében kiegészítő felvilágosításokat kért, amelyre a belga hatóságok 2005. szeptember 15-én kelt és ugyanaznap iktatott levelükben válaszoltak.

(2) 2005. november 9-i levelével a Bizottság tájékoztatta Belgiumot arról a határozatáról, hogy ezzel az intézkedéssel kapcsolatban megindítja a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást. A belga hatóságokkal ezt követően 2005. november 25-én találkozóra került sor.

(3) A belga hatóságok észrevételeiket 2006. január 13-án kelt és ugyanaznap iktatott levelükben tették meg.

(4) Az eljárás megindítására vonatkozó bizottsági határozatot közzétették az Európai Unió Hivatalos Lapjában [2]. A Bizottság felkérte az érdekelteket, hogy ismertessék a kérdéses intézkedéssel kapcsolatos észrevételeiket, de az említettektől semmilyen észrevétel nem kapott.

A TÁMOGATÁS LEÍRÁSA

A kedvezményezett

(5) A támogatás kedvezményezettje a Ford-Werke GmbH, Fabrieken te Genk (a továbbiakban: „Ford Genk"). A Ford-Werke GmbH a Ford Motor Company részét képezi. Az üzem 1964-ben nyílt meg. 2003 végén, a Ford Europe általános szerkezetátalakításának keretében jelentős, mintegy 3 000 alkalmazottat érintő létszámleépítést hajtottak végre. Ezzel egyidejűleg a vállalat körülbelül 700 millió eurós beruházási programot jelentett be, amely lényegében egy új, rugalmas termelési rendszer létrehozását célozta. Az említett program azt irányozta elő, hogy a Mondeo modell folyamatban lévő gyártását a Galaxy új generációja és egy harmadik modell gyártása egészíti majd ki. Az üzem jelenleg körülbelül 5 000 embert foglalkoztat. 2004-ben 207 163 autót gyártottak a telephelyen. Belgiumban a Ford jelen van Gentben is, egy Volvo üzemmel.

A képzési projekt

(6) A Belgium által adott tájékoztatás szerint a képzési program elszámolható költségei 33,84 millió eurót tesznek ki. Ez az összeg tartalmaz szakképzési elemeket, 25,34 millió euro értékben és általános képzési intézkedéseket, 8,5 millió euro értékben.

(7) A programban számításba vett elszámolható költségek, valamint azok egyenkénti összegei a következők:

— tanácsadási szolgáltatások költségei: a külső oktatók szolgáltatásainak finanszírozására;

— munkahelyi képzés: a képzésben részt vevő gépkezelők helyszíni (gépsor melletti) képzésének költsége (sokoldalúság). A munkásoknak képeseknek kell válniuk arra, hogy a csapaton belül 3 különböző munkakört lássanak el. A Ford képzési célkitűzései szerint ez évi átlagban 1,35 képzési napot jelent;

— a karcsúsított szervezet: a Ford új gyártási rendszere („FPS": Ford Production System) szerinti karcsúsított, rugalmas és hatékony gyártási módszerek betanításával megbízott csapat személyi költségei;

[1] HL C 47., 2006.2.25., 14. o.

[2] Ld. 1. lábjegyzet.

— a termelésből kieső alkalmazottak költségei: a munkaerő költsége az oktatótermi képzés idejére. A Ford képzési célkitűzései szerint ez évi átlagban 1,95 képzési napot jelent;

— az „oktatási helyiségek”: nagy, üvegfalas termek, olvasó- és társalgósarkokkal, amelyek a termeléssel és a minőséggel kapcsolatos információkat tartalmazó hirdetőtáblákkal vannak felszerelve. Belgium azt javasolja, hogy ezeknek a helyiségeknek az értékcsökkenési leírását a szóban forgó időszak elszámolható költségei közé sorolják be, mivel ezek a képzési tevékenységeket szolgálják;

— a Képzési Osztály személyi költségei: a vállalat Képzési Osztályán dolgozók fizetése, amelyet erre a képzési programra számolnak el;

— a „lépcsőzetes rendszerű” irányítás: a gyár igazgatója évente háromszor összehívja a teljes személyzetet, a Ford „karcsúsított szervezeti” rendszerének („FPS”) megvalósulásáról szóló tájékoztatás céljából. A munkaerő költsége az ilyen gyűlés idejére;

— *Hat Szigma*: a „DMAIC” (*„define-measure-analyse-improve-control”*: definiálni, megmérni, elemezni, javítani, ellenőrizni) módszer szerinti képzéssel megbízott csapat személyi költségeihez kapcsolódó kiadások;

— a szerkezetátalakítás: az utóbbi években a Ford Europe gyártási kapacitását igyekezett a stagnáló kereslethez igazítani. Ezzel összefüggésben a Ford Genk 2003 decembere és 2004 áprilisa között átszervezte gyártását, és 2 770 főt elbocsátott, vagy (azoknak az alkalmazottaknak az esetében, akik elegendő szolgálati idővel rendelkeztek) előnyugdíjazott. A gyártás folyamatosságának és minőségnek garantálása érdekében 279 tapasztalt alkalmazottat megkértek, hogy utódaik betanítására maradjanak még néhány hétig vagy hónapig;

— a beindítási költségek: a kiképzett „coach”-ok – vagyis az új modellek beindításába bekapcsolódó első munkások – személyi költségei. Betanítják őket az új termékek termelésére (konstrukció, az új létesítmény használata, eljárás), hogy tudásukat átadhassák a többi munkásnak.

Tevékenység típusa	Szakosított képzés (millió euro)	Általános képzés (millió euro)
Tanácsadási szolgáltatások	0,88	2,05
Munkahelyi képzés	5,44	
Karcsúsított szervezet	1,65	
A termelésből kieső alkalmazottak költségei	2,35	5,5
„Oktatási helyiségek”	1,48	
A Képzési Osztály személyi költségei		0,92
„Lépcsőzetes rendszerű” irányítás	1,6	
Hat Szigma		0,026
Szerkezetátalakítás	4,47	
Beindítási költségek	7,44	

(8) Az összes elszámolható költség megoszlása, a kiadások típusa szerint, a következő:

A ráfordítások típusa	(millió euro)
Az oktatók költségei	16,54
Az eszközök és a berendezések értékcsökkenési leírása	1,48
A tanácsadási szolgáltatások költségei	0,92
A képzésben részt vevő alkalmazottak költségei	14,9
Elszámolható költségek összesen	**33,84**

A támogatás

(9) A javasolt támogatás a Ford Genk számára adott közvetlen szubvenció 12 279 423 euro összegben, a 2004-2006-os időszakra. Ebből az összegből 4 677 408 euro (38 %) általános képzésre adott támogatásnak, 7 602 015 euro (61 %) pedig a szakosított képzés támogatásának felel meg. A támogatást „ad hoc” támogatás formájában a Flamand Közösség *(Communauté flamande – Vlaamse Gemeenschap)* adja. Belgium megerősítette, hogy a képzéshez nyújtott támogatás nem fog ugyanazon költségek fedezésére más támogatásokkal halmozódni.

(10) A fent említett támogatások összege az általános képzésnél 55 %-os, a szakosított képzésnél pedig 30 %-os támogatási intenzitást eredményez.

A SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSÉBEN ELŐIRÁNYZOTT ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ HATÁROZAT

(11) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatában a Bizottság kételyeinek adott hangot 1) az elszámolható költségek terjedelmének a belga hatóságok által adott értelmezésével és 2) egyes tételeknek szakosított képzésként vagy általános képzésként történő besorolásával kapcsolatban.

(12) Ami az elszámolható költségeket illeti, a Bizottság felvetette a Belgium által tervezett kiadások egy részénél az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a képzési támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 68/2001/EK bizottsági rendelet ([3]) 4. cikkének (7) bekezdésével való összeegyeztethetőség kérdését, különösen a következőknél:

— az „oktatási helyiségek": a Bizottság kétségbe vonja, hogy az épületek vagy az infrastruktúra más típusai a 68/2001/EK rendelet 4. cikke (7) bekezdése d) pontjának a hatálya alá tartoznak;

— a Képzési Osztály személyi költségei: a Bizottság kétségeinek adott hangot arra vonatkozóan, vajon ezek a költségek beilleszthetők-e *„a képzési programra vonatkozó tanácsadási szolgáltatások költségeibe"* (a 68/2001/EK rendelet 4. cikke, (7) bekezdésének e) pontja);

— a „lépcsőzetes rendszerű" irányítás: a Bizottság kétségbe vonja, hogy a lépcsőzetes rendszerű irányítás magában foglal-e bármiféle képzési tartalmat, és meghaladja-e az irányítás egyszerű módszerét. Fenntartásainak adott hangot azzal kapcsolatban is, hogy a vállalatnak szüksége van-e ilyen „lépcsőzetes rendszerű" irányítási tevékenységre, amikor az a Ford Genk jelenlegi irányítási módszereinek láthatólag szerves részét képezi;

— szerkezetátalakítási költségek és beindítási költségek: a Bizottság kételkedik abban, hogy egy olyan támogatás, amely a szerkezetátalakítási költségekhez és a beindítási költségekhez kapcsolódik, valóban ösztönzi-e a vállalatot arra, hogy képzési programokat szervezzen. A Bizottság egyébként fenntartásait fejezte ki azzal a ténnyel kapcsolatban is, hogy a szerkezetátalakítás költségei a 68/2001/EK rendeket 4. cikkének (7) bekezdése értelmében elszámolhatóak lennének, mivel úgy tűnik, hogy azok kizárólag a gyár nemrégiben történt szerkezetátalakításából származnak;

— a 2004-re vonatkozó ráfordítások: az elszámolható költségek egy része olyan ráfordításokra vonatkozik, amelyeket már 2004-ben kifizettek. Mivel a támogatás múltbeli ráfordítások könnyítését célozza, a Bizottság kételkedik abban, hogy lehetett-e bármiféle hatása a vállalati képzési programokra ebben az időszakban.

(13) Ami az „általános" és a „szakosított" képzés közötti megosztást illeti, a Bizottság attól tart, hogy a belga hatóságok a projekt egyes ráfordításaira az általános képzés rendkívül tág definícióját alkalmazták. A Bizottság kételyei különösen a „tanácsadási szolgáltatások költségei" és a „termelésből kieső alkalmazottak költségei" tételekre vonatkoztak. A belga hatóságok szerint a Ford Genk képzési osztálya által adott becslés értelmében ezeknek a ráfordításoknak 70 %-a vonatkozott az általános célú képzésre. Mindazonáltal ennek az állításnak az alátámasztására semmiféle bizonyítékot nem szolgáltattak.

([3]) HL L 10., 2001.1.13., 20. o. A 363/2004/EK rendelettel (HL L 63., 2004.2.28., 20. o.) módosított rendelet.

A BELGIUM ÁLTAL BENYÚJTOTT ÉSZREVÉTELEK

(14) A hivatalos vizsgálati eljárás megindítására adott válaszukban a belga hatóságok a következő megjegyzéseket tették:

— „oktatási helyiségek": a belga hatóságok kitartanak amellett, hogy ezeket az üvegfallal elválasztott, berendezett helyiségeket az idő legnagyobb részében képzési tevékenységekre használják, és így elszámolható költségnek kell minősülniük;

— A Képzési Osztály személyi költségei: Belgium külön kiemeli, hogy ezekre a költségekre érvényes a 68/2001/EK rendelet 4. cikke (7) bekezdésének e) pontja (*„a képzési programra vonatkozó tanácsadási szolgáltatások költségei"*), hogy a szóban forgó alkalmazottakat három évre ennek a programnak a megvalósítására rendelték ki, hogy ez erre az időszakra kiegészítő személyi költségeket von maga után, és hogy besorolásukat illetően ezeket a költségeket az általános képzés számláira kell terhelni;

— „lépcsőzetes rendszerű" irányítás: a belga hatóságok elfogadják a Bizottság véleményét, miszerint a lépcsőzetes rendszerű irányítás inkább irányítási, mint képzési eszköznek tekintendő;

— szerkezetátalakítási költségek: a belga hatóságok szerint az, hogy a Ford Genk 2 770 alkalmazottját elbocsátották a 2003-2004-es időszakban, nem tekinthető a piaci feltételek változását követő szokásos szerkezetátalakítási intézkedésnek. A létszám csökkentése, amely a szociális körülmények teljes mértékű tiszteletben tartásával és az alkalmazottak képviselőivel folytatott egyeztetések nyomán ment végbe, éppen ellenkezőleg, a gyár szervezetének radikális megváltoztatását eredményezte. Ugyanakkor azonban kiváltotta a legtapasztaltabb munkások gyors távozását, vagyis azokét, akik fiatal kollégáik betanítására képesek lettek volna. Ilyen körülmények között, és a külső coach-ok igénybevételének elkerülése érdekében a vállalat úgy döntött, hogy ezek közül a dolgozók közül néhányat maradásra kér, kifejezetten a betanítás biztosítása céljából;

— beindítási költségek: a belga hatóságok külön kiemelték, hogy ezt az esetet nem lehet szokásos betanításként értelmezni, ami egy meglévő modell teljes vagy részleges megújulását követően zajlik le. Különösen azért nem, mert a genti gyárat teljes egészében átállították annak érdekében, hogy egyetlen gyártókapacitáson állítson elő három modellt: három, teljesen új modell kerül be így a gyártásba 18 hónapos időszak alatt;

— a 2004-re vonatkozó költségek: a belga hatóságok bizonyították egyrészt azt, hogy a 2004-2006-os képzési programot azt követően dolgozták ki, hogy a flamand kormány a támogatást 2003 novemberében megígérte, másrészt, hogy a program első tanfolyamára azt követően került sor, hogy a Ford Genk hivatalosan kérte a flamand közigazgatás segítségét;

— ami az „általános" képzés és a „szakosított" képzés megkülönböztetését illeti, Belgium a tanfolyamokról részletes besorolást mutatott be, mégpedig az azok elvégzésével megbízott külső tanácsadók nevével. Egyébként a belga hatóságok vállalták, hogy utólag korrigálnak minden, az általános képzési rész költségvetési célból beállított arányával (70 %) kapcsolatos eltérést, a vállalat korábbi tapasztalatai alapján.

A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

Állami támogatás fennállása

(15) A Belgium által bejelentett, a Ford Genk javára szóló intézkedés a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint állami támogatást valósít meg. Ezt ténylegesen az állam által vagy állami erőforrásokból finanszírozott szubvenció formájában adják. Az intézkedés szelektív, mivel csak a Ford Genkre vonatkozik, és torzíthatja a versenyt a Közösségben azáltal, hogy ezt a vállalatot más, a támogatásban nem részesülő versenytársakkal szemben előnyhöz juttatja. Végül, mivel az autók piacát a tagállamok közötti intenzív csere jellemzi, a támogatás hatással lehet a tagállamok közötti cserére.

Az értékelés jogalapja

(16) Belgium a támogatás jóváhagyását kéri, a 68/2001/EK rendelet alapján. A támogatás valóban képzési programhoz kapcsolódik.

(17) A 68/2001/EK rendelet 5. cikkének megfelelően, ha az ugyanazon vállalatnak egyedi képzési projektre adott támogatás összege meghaladja az 1 millió eurót, a támogatás nem mentesül a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség alól. A Bizottság nyugtázza, hogy ebben az esetben az előirányzott támogatás 12 279 423 euro, amelyet egyetlen vállalatnak adtak, és hogy a képzési projekt egyedi projekt. A Bizottság úgy véli tehát, hogy a javasolt támogatásra bejelentési kötelezettség vonatkozik, és azt Belgium tiszteletben tartotta.

(18) A 68/2001/EK rendelet 16. preambulumbekezdése elmagyarázza, miért nem mentesülhet az ilyen típusú támogatás a bejelentési kötelezettség alól. „Indokolt, hogy a nagy összegű támogatásokról a Bizottság egyedi elbírálás alapján döntsön, azok hatályba lépése előtt."

(19) Amikor a Bizottság olyan egyedi képzési támogatást értékel, amely összege miatt nem részesül a 68/2001/EK rendeletben előírt mentességben, és amelyet tehát a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján kell értékelni, ugyanazokat a vezérelveket alkalmazza, mint amelyek a 68/2001/EK rendeletben szerepelnek. Figyelembe véve a 68/2001/EK rendelet (4) preambulumbekezdését, amely szerint a Bizottság a bejelentéseket különösen a jelzett rendelet által meghatározott kritériumok fényében vizsgálja meg, a Bizottság azt is ellenőrzi, hogy az elszámolható költségek jóváhagyhatók-e, amihez ismét a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján fennálló széles mérlegelési jogkörét használja fel. Az ilyen intézkedéseket a döntéshozatali gyakorlat és az egyenlő bánásmód egységességét biztosító módon kell értékelni ([4]).

Összeegyeztethetőség a közös piaccal

(20) Amikor tehát a Bizottság azt vizsgálja, vajon a szóban forgó intézkedés összeegyeztethető-e a közös piaccal, ellenőriznie kell, hogy az összes olyan pont, amellyel kapcsolatban a hivatalos vizsgálati eljárás megnyitásakor kételyeinek adott hangot, megfelel-e a közös piacnak a 68/2001/EK rendelet és Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja tekintetében. Különösen:

I) *Ami az elszámolható költségeket illeti*

(21) A Bizottság megjegyzi, hogy a 68/2001/EK rendelet 4. cikkének (7) bekezdésében előirányzottak szerint egy képzési támogatási projekt elszámolható költségei a következők:

a) az oktatók személyi költségei;

b) az oktatók és a képzésben résztvevők utazási költségei;

c) egyéb folyó kiadások (mint az anyagokkal és a beszerzésekkel kapcsolatos kiadások);

d) az eszközök és berendezések értékcsökkenési leírása, a szóban forgó képzési projektre való kizárólagos felhasználásuk arányában;

e) a képzési támogatásra vonatkozó tanácsadási szolgáltatások költségei;

f) a képzési projekt résztvevőinek személyi költségei, az a)–e) pontokban szereplő egyéb költségek összegének mértékéig.

([4]) Lásd például a C-313/90. sz. Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques (CIRFS) és társai kontra Bizottság ügyben 1993. március 24-én hozott ítélet (EBHT 1993., I-1125. o.) 44. pontját és az Európai Közösséget létrehozó szerződés 92. és 93. cikkének a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról szóló, 1998. május 7-i 994/98/EK tanácsi rendelet (HL L 142., 1998.5.14., 1. o.) 4. cikkének (2) bekezdését.

(22) Belgium átadta a képzési költségekre vonatkozó kimutatást, ami a Bizottság számára lehetővé teszi a javasolt elszámolható költségek beazonosítását. A Belgium által átadott tájékoztatások szerint a képzési projekt résztvevőinek személyi költségei az egyéb elszámolható költségek összegét nem haladják meg.

i) „Oktatási helyiségek" (1,5 millió euro)

(23) A 68/2001/EK rendelet 4. cikke (7) bekezdésének d) pontja úgy rendelkezik, hogy az eszközök és berendezések értékcsökkenési leírását – a szóban forgó képzési projektre való kizárólagos felhasználásuk arányában – potenciálisan elszámolható költségekként kell elfogadni. Épületekről a potenciálisan elszámolható költségek között nem tesz semmiféle említést. Jelen esetben az „oktatási helyiségek" különböző berendezésekből állnak, amelyeket üvegfalakkal elválasztott termekben helyeztek el. Ezek a termek a képzési tevékenységeket szolgálják. Mivel ezek a gyár csarnokaiban találhatók, nem képeznek különálló épületeket, és a 68/2001/EK rendeletben meghatározott „eszközök és berendezések" kategóriájába tartozóknak tekinthetők.

(24) Ilyen körülmények között a Bizottság úgy véli, hogy ezek a helyiségek elszámolható költségeket jelentenek.

ii) A Képzési osztály személyi költségei (1 millió euro)

(25) A Bizottság megjegyzi, hogy a nagyvállalatoknak elviekben több lehetőségük van arra, hogy saját Képzési Osztállyal rendelkezzenek, és így kevésbé hajlanak arra, hogy külső tanácsadási segítséget vegyenek igénybe. Ahhoz, hogy a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összeegyeztethető legyen, a támogatásnak a célkitűzéssel is arányban kell állnia, és nem torzíthatja a versenyt a közös érdekkel ellentétes mértékben. Ilyen körülmények között a Bizottság úgy véli, hogy a nagyvállalati kategóriával szemben diszkriminatív lenne, ha a 68/2001/EK rendelet 4. cikke (7) bekezdése e) pontjának alkalmazását a belső képzési szolgáltatásokból eredő költségekre megtagadnák. A Bizottság tehát elfogadja ezeknek a költségeknek elszámolható költségekként történő besorolását.

(26) A Bizottság a jelen határozatban foglalt kritériumokat fogja alkalmazni minden neki bejelentett hasonló esetre.

(27) A Bizottság visszautasítja viszont a belga hatóságoknak azt az érvelését, amely szerint a szóban forgó költségek összességét az általános képzés vonalába tartozónak kell tekinteni. Valójában úgy véli, hogy a tanácsadási szolgáltatások ugyanolyan irányultságúak (általános/ szakosított), mint azok a képzési programok, amelyekre irányulnak. Az ilyen tanácsadási szolgáltatások költségeinek túlzott mértékű ellentételezését elkerülendő, a Képzési Osztály „általános" vagy „szakosított" képzésével kapcsolatos kiadásainál következésképpen legfeljebb ugyanakkora támogatási intenzitás érvényesülhet, mint a vonatkozó képzési programra. Az általános képzési projekt keretében a Képzési Osztály költségei tehát a projektben foglalt „általános" és „szakosított" képzési programok arányában „általános" és „szakosított" költségekre lesznek felosztva. Ebben a konkrét esetben, azokat a képzési programokat véve alapul, amelyekre a Bizottság a támogatást engedélyezi, az általános képzésre 57,8 %, míg a szakosított képzésre 42,2 % adódik.

(28) Ennél magasabb támogatási intenzitások a verseny aránytalan torzulását eredményeznék. A Bizottság ugyanis úgy véli, hogy az intézkedés hatékonyságát és megvalósíthatóságát növeli, ha a költségek ésszerű részét a vállalatok kötelesek viselni. Ezért úgy gondolja, hogy egy nagyobb támogatási intenzitás a közös érdekkel ellentétes mértékben változtatná meg a csere feltételeit. Az intézkedésnek ez a része tehát a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint nem tekinthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek.

iii) Szerkezetátalakítási költségek (4,4 millió euro)

(29) Mielőtt szerkezetátalakítási intézkedésekről döntene, a vállalat a jövőben várható költségcsökkenés jelenértékét mindig összehasonlítja a szerkezetátalakítás költségeivel. A szerkezetátalakítás után új beosztásba kerülő alkalmazottak képzési ráfordításai a szerkezetátalakítás szokásos és nélkülözhetetlen költségeinek részét képezik. Valójában amint a vállalat úgy döntött, hogy alkalmazottainak jó részét elbocsátja, a fent említett alkalmazottak átmeneti képzése nélkülözhetetlen a gyártás folyamatosságának és a minőség biztosításához. A vállalatnak nincs más választása, mint az, hogy viselje a helyben maradó munkaerő képzésének költségeit, az elbocsátott alkalmazottak szakértelmének behelyettesítése érdekében. A szóban forgó támogatás következésképpen egyszerűen azzal a hatással járna, hogy a vállalat szerkezetátalakításának szokásos és nélkülözhetetlen költségeit szubvencionálja, holott azokat mindenképpen viselnie kellene, támogatás hiányában is. Így tehát a támogatás nem tűnik szükségesnek, és semmiképpen nem vezet kiegészítő képzéshez.

(30) Ezen túlmenően a 68/2001/EK rendelet (10) preambulumbekezdése magyarázatot nyújt a képzéshez nyújtott állami támogatások logikájával kapcsolatban: a képzés általában a társadalom egésze számára pozitív külső hatásokkal jár, mivel megnöveli a szakképzett munkások állományát, amelyből más vállalatok meríthetnek, illetve javítja a közösségi iparág versenyképességét. Ebben a konkrét esetben viszont a szóban forgó szerkezetátalakítás a szakképzett dolgozók állományának csökkenéséhez vezet; ellentétesnek tűnik tehát a 68/2001/EK rendeletben kifejtett célkitűzéssel.

(31) Ahhoz, hogy a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összeegyeztethető legyen, a támogatásnak a célkitűzéssel is arányban kell állnia, és nem torzíthatja a versenyt a közös érdekkel ellentétes mértékben. Márpedig mivel a Ford Europe az autógyártás közösségi piacának egyik legfontosabb szereplője, a piaci erőknek önmagukban elegendőnek kell bizonyulniuk a szóban forgó szerkezetátalakításból eredő képzés biztosítására. Minden, ehhez a képzéshez nyújtott állami támogatás tehát, a 68/2001/EK rendelet (11) preambulumbekezdése értelmében, meghaladná a – pusztán piaci erők által teljesíthetetlen – közösségi

cél eléréséhez szükséges minimumot, és következésképpen indokolatlan versenytorzuláshoz vezetne. Ezzel kapcsolatban a Bizottság különösen azt észrevételezi, hogy az eljárás megindításáról szóló határozatban kifejtett kételyek ellenére Belgium nem adott magyarázatot arra, miért nem vállalhatta volna fel a vállalat a képzési tevékenységeket támogatás nélkül.

(32) A Bizottság úgy véli tehát, hogy ezek a szerkezetátalakítási költségek nem részesülhetnek képzési támogatásban.

iv) Beindítási költségek (7,5 millió euro)

(33) Egy éven át a Bizottság bizonyítékokat halmozott fel arról, hogy bizonyos autógyártók új modelljeik gyártásakor a különböző tagállamokban található gyártóüzemeiket versenyeztetik egymással. Több telephelyet hasonlítanak össze egy-egy új termék gyártásának szempontjából, majd a telephely meghatározásáról szóló döntésüket a termelési költségek összességére, vagyis az összes költségfajtára alapozzák, valamint mindenféle kormányzati támogatásokra is, különösen a képzési támogatásokra. Szembesülve ezzel a gazdasági helyzettel, és figyelembe véve az abból adódó kockázatot, hogy a képzéshez nyújtott egyes támogatások nem járulnak hozzá a 68/2001/EK rendelet (110) preambulumbekezdésében rögzített közösségi érdeket szolgáló célkitűzéshez, hanem egyszerűen a versenyt torzító hatással járó támogatást jelentenek, a Bizottságnak gondosabban meg kell vizsgálnia a támogatás szükségességét, „annak biztosítása végett, hogy az állami támogatás a – pusztán piaci erők által teljesíthetetlen – közösségi cél eléréséhez szükséges minimumra korlátozódjék" (a jelzett rendelet (11) preambulumbekezdése) ([5]). Ez az értékelés annál is inkább indokolt, mert jelenleg az autóipari ágazatot jelentős kapacitásfeleslegek jellemzik.

([5]) Mindez összhangban áll a következő ügyekben alkalmazott megközelítéssel is: General Motors Antwerpen (támogatás száma: N 624/2005., a hivatalos vizsgálati eljárás elindítása: 2006.4.26., a *Hivatalos Lapban* még nem tették közzé), Auto Europa (támogatás száma: N 3/2006., a hivatalos vizsgálati eljárás elindítása: 2006.5.16, a *Hivatalos Lapban* még nem tették közzé) és WEBASTO Portugal (támogatás száma: 653/2005., jóváhagyás: 2006.5.16., a *Hivatalos Lapban* még nem tették közzé). Ez utóbbi ügyben a Bizottság több tényező mérlegelése után arra az álláspontra jutott, hogy a támogatásra szükség van, és ha zavarja is esetlegesen a kereskedelmi feltételeket, ezt ellensúlyozza a Közösségre gyakorolt kedvező hatása. Ezt a Bizottság olyan elemek alapján állapította meg, amelyek szerint a képzési program túlmutat a kedvezményezett vállalkozás működéséhez alapvetően szükséges ismereteken, mivel a képzések nagy része átruházható készségekre irányul (túlnyomóan általános képzés). A Bizottság azt is megjegyezte, hogy a képzés új munkavállalókat készít fel a vadonatúj üzemben folytatandó tevékenységekre és az érintett tagállamban még nem alkalmazott technológia használatára olyan támogatott területen, ahol a munkavállalók készségei kevésbé fejlettek.

(34) Korábbi ügyekben a Bizottság nem vizsgálta részletesen a beindítási költségekhez nyújtandó konkrét képzési támogatás szükségességét ([6]). Erre azonban sort keríthet olyan esetben, amikor megállapítja, hogy a szóban forgó piacokon változtak a gazdasági feltételek. A C-57/00 P és C-61/00 P egyesített ügyekben ([7]) hozott 2003. szeptember 30-i ítéletének 52. pontjában az Európai Közösségek Bírósága jelezte, hogy *„bármilyen értelmezést tulajdonított a Bizottság a múltban a Szerződés 92. cikke (2) bekezdésének c) alpontjának [újabban a 87. cikk (2) bekezdésének c) pontja], az nem lehet kihatással a vitatott határozatban ugyanazon rendelkezésre a Bizottság által adott értelmezés megalapozottságára, tehát annak érvényességére sem."* Az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága ugyanígy jelezte a T-171/02 ügyben ([8]) hozott, 2005. június 15-i ítéletének 177. pontjában: *„Csak az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja keretében kell a Bizottság azon határozatának törvényességét értékelni, amely megállapítja, hogy egy új támogatás nem felel meg e mentesítés alkalmazási feltételeinek, és nem a Bizottság korábbi határozataiban követett joggyakorlatra tekintettel, feltételezve, hogy ilyen fennáll"*.

(35) A Bizottság megjegyzi, hogy az autóiparban új modellek gyártása szükséges a versenyképesség fenntartásához. Egy új modell beindítása tehát az autóiparban szokásos és rendszeres tényező. Az új modellek gyártásához az autóipari gyártóknak be kell tanítaniuk a munkaerőt az alkalmazandó új technikákra. Az új modell beindításával kapcsolatos és ahhoz szükséges képzési költségeket tehát az autógyártók általában egyedül az üzleti indíttatás alapján viselik. Következésképpen a kérdéses képzési tevékenységeket a vállalatnak mindenképpen meg kellett volna szerveznie, akár támogatás hiányában is. A képzési támogatás tehát ilyen szempontból nem szükséges. Nem ösztönzi a vállalatot arra, hogy „kiegészítő" képzési tevékenységeket vállaljon, ráadásul olyanokat, amelyeket csupán piaci erők alapján már meg is valósított. Az ilyen támogatás az egyébként a vállalat által viselt működési ráfordításokat fedezné, és ebből adódóan a versenyt torzító működési támogatást képezne.

(36) Az egységes gyártókapacitás kialakítása ráadásul a genti gyárban minden bizonnyal lehetővé fogja tenni az új modellek hatékonyabb gyártását. A vállalat tehát közvetlenül hasznot fog húzni az egységes gyártókapacitásból. A piaci erők tehát önmagukban elegendőek ahhoz, hogy a társaságot a gyártási folyamat ilyen ésszerűsítésének felvállalására és a vonatkozó képzési költségek viselésére ösztönözzék. Ilyen körülmények között a támogatás nem szükséges, mivel a vállalat átszervezésének szokásos költségeit fedezné.

([6]) Lásd például a Belgium által a genti NV Volvo Cars javára nyújtandó állami támogatásról szóló 2003. május 13-i 2003/665/EK bizottsági határozatot (HL L 235., 2003.9.23., 24. o.) és a Belgium által az Opel Belgium NV javára nyújtandó állami támogatásról szóló 2003. május 13-i 2003/592/EK bizottsági határozatot (HL L 201., 2003.8.8., 21. o.).

([7]) A C-57/00 P sz. és C-61/00 P sz. Freistaat Sachsen, Volkswagen AG és Volkswagen Sachsen GmbH egyesített ügyekben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-9975. o.).

([8]) A T-171/02 sz. Regione autonoma della Sardegna kontra Bizottság ügyben 2005. június 15-én hozott ítélet (még nem tették közzé).

(37) Ezen túlmenően ugyanazok az érvek, amelyeket a (31) preambulumbekezdés a támogatás arányos jellegével és az indokolatlan versenytorzítás tilalmával, mint a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglalt rendelkezések összeegyeztethetőségét biztosító feltételekkel kapcsolatban ismertet, érvényesek az új modellek beindításához kapcsolódó képzésre is. Minden, ehhez a képzéshez nyújtott állami támogatás meghaladná tehát a – pusztán piaci erők által teljesíthetetlen – közösségi cél eléréséhez szükséges minimumot és azzal a hatással járna, hogy a versenyt a közös érdekkel ellentétes mértékben torzítaná. Ezzel kapcsolatban a Bizottság különösen azt észrevételezi, hogy az eljárás megindításáról szóló határozatban kifejtett kételyek ellenére Belgium nem adott magyarázatot arra, miért nem vállalhatta volna fel a vállalat a képzési tevékenységeket támogatás nélkül.

(38) A beindítási költségek tehát nem részesülhetnek képzési támogatásban.

v) 2004-re vonatkozó költségek

(39) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatra adott válaszukban a belga hatóságok megingathatatlan és részletes biztosítékokat adtak arra vonatkozóan, hogy a támogatás hivatalos kérelmezése megelőzte a képzési program kezdetét. A Bizottság úgy véli, hogy ezek a biztosítékok elegendők arra, hogy a megindításról szóló határozatban kifejtett kételyeit eloszlassák.

Az elszámolható költségek összegének kiigazításai

(40) A fentiekben ismertetett érvek fényében a projekt elszámolható költségei csökkentve módosítandók, 20,31 millió euro összegre. Ebből 13,29 millió euro, vagyis a teljes összeg 65 %-a a képzésben résztvevők személyi költségeinek felel meg.

(41) A Bizottság megjegyzi, hogy a 68/2001/EK rendelet 4. cikke (7) bekezdésének f) pontja értelmében ezek a költségek az egyéb elszámolható költségek összegének mértékéig elszámolhatóak. Ez alapján kiegészítő kiigazításra van szükség ebben a konkrét esetben, hogy az említett költségeket az egyéb költségek összegével egyező szintre lehessen hozni ([9]). Ez a kiigazítás végül is 14,04 millió euro összeget eredményez, mint összes elszámolható költséget.

([9]) A képzésben részt vevő munkavállalók támogatható személyzeti költségei összegének csökkentésekor a Bizottság szakosított képzéseken részt vett munkavállalók személyzeti költségeit csökkentette.

II) *A képzés jellegéről*

(42) A 68/2001/EK rendelet 4. cikke különbséget tesz a szakosított képzési programok és az általános képzési programok között.

(43) A 68/2001/EK rendelet 2. cikkének d) pontja a *szakosított képzés*t olyan, oktatást tartalmazó képzésként határozza meg, amely közvetlenül és főképpen a munkavállalónak a támogatott vállalkozásnál jelenleg betöltött vagy későbbiekben betöltendő pozíciójára irányul, és olyan képesítést ad, amely nem vagy csak korlátozott mértékben hasznosítható más vállalatoknál vagy más munkaterületeken.

(44) A 68/2001/EK rendelet 2. cikkének e) pontja az *általános képzés*t olyan, oktatást tartalmazó képzésként határozza meg, amely nem csak vagy nem főképpen a munkavállalónak a támogatott vállalkozásnál jelenleg betöltött vagy későbbiekben betöltendő pozíciójában alkalmazható, hanem olyan képesítést ad, amely többnyire hasznosítható más vállalatoknál vagy munkaterületeken, és így lényegesen javítja a munkavállaló foglalkoztatásának esélyét. A képzés általánosnak tekinthető, ha különböző független vállalkozások együttesen szervezik, vagy ha különböző vállalkozások munkavállalói is jelentkezhetnek rá.

(45) Ahhoz, hogy a közös piaccal összeegyeztethető legyen, a képzési támogatás nem haladhatja meg az elszámolható költségekhez viszonyítva megengedhető maximális támogatási intenzitás mértékét, amelyet a 68/2001/EK rendelet 4. cikkének (2) és (3) bekezdései rögzítenek. Ezek a felső küszöbértékek egyebek között a kedvezményezett vállalat méretétől, a telephelye szerinti térségtől és az érintett alkalmazottak kategóriájától függenek. A Bizottság megjegyzi, hogy a Ford Genk nagyvállalat, hogy a projekt olyan régióban (Limbourg tartományban) valósul meg, amely részesülhet támogatásban a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében, és hogy a képzés résztvevői között nem található meg a 68/2001/EK rendelet 2. cikkének g) pontjában említett, hátrányos helyzetű munkavállalók egyik kategóriája sem. Az engedélyezett támogatási intenzitás mértéke ilyen körülmények között 30 % a szakosított képzés, és 55 % az általános képzés esetében.

(46) A Bizottság úgy véli, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatra adott válaszában Belgium elegendő információt és biztosítékot nyújtott be a képzés jellegét illetően. Ezen túlmenően megadta az általános képzéssel megbízott külső vállalatok nevét is. Vállalta továbbá, hogy utólag kiigazít minden, a javasolt általános képzés arányára vonatkozó eltérést. Ez a fajta helyesbítés igazodni fog a flamand régió gazdasági szolgáltatásainak ellenőrzésére vonatkozó vizsgálat megállapításaihoz (amelynek alapján az általános képzés pontos százalékos aránya végül megállapításra kerül).

Záró megjegyzések

(47) A Bizottság megállapítja, hogy a szóban forgó támogatási intézkedés esetében a Szerződés 87. cikkének (2) bekezdésében megállapított eltéréseket nem kell alkalmazni, mivel a támogatási intézkedés nem irányul az általuk meghatározott célkitűzések egyikére sem; egyébként ezzel kapcsolatban Belgium semmiféle érvet nem hozott fel. A bejelentett támogatás nem közös európai érdeket képviselő, fontos projekt megvalósítását vagy az egyik tagállam gazdaságában bekövetkezett súlyos zavar orvoslását célozza, de nem irányul a kultúra előmozdítására és az örökség megőrzésére sem. Ezért a Bizottság úgy véli, hogy a (7) preambulumbekezdésben említett költségek fedezésére irányuló támogatás számára a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) vagy d) pontjai értelmében, az állami támogatásoknak a közös piaccal való alapvető összeegyeztethetetlensége tekintetében az eltérés nem adható meg. Nem alkalmazható a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontjában megállapított eltérés sem, mert az intézkedések a képzés elősegítését egy olyan térségben irányozzák elő, amelyre a Szerződés említett rendelkezése nem vonatkozik. Végül, a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontját alkalmazni kell, mivel a képzés elősegítésére és a regionális fejlesztésre vonatkozik, azaz olyan elemre, amelyet már a fenti vizsgálat egésze során számításba vettek.

Következtetés

(48) A Bizottság úgy véli, hogy a Belgium által bejelentett intézkedések egy része – amint azokat a (21)–(41) preambulumbekezdések ismertetik – olyan kiadásokra vonatkozik, amelyek nem elszámolhatók, vagy olyan támogatásokra, amelyek nem szükségesek ahhoz, hogy a szóban forgó képzési programokat beindítsák. Ez a támogatás nem összeegyeztethető a közös piaccal a Szerződés által előirányzott eltérések valamelyike értelmében, és következésképpen meg kell tiltani. A belga hatóságok szerint a támogatás megadására még nem került sor, így tehát annak visszakövetelését nem kell foganatosítani.

(49) A javaslat egyéb intézkedései, amelyek 14,04 millió eurós elszámolható költséget jelentenek, ami 6 240 555 euro összegű támogatásnak felel meg, tiszteletben tartják a közös piaccal való összeegyeztethetőségnek a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti kritériumait,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az állami támogatás, amelyet Belgium tervez megvalósítani a Ford-Werke GmbH, Fabrieken te Genk javára, 6 038 868 millió euro értékben nem összeegyeztethető a közös piaccal.

A támogatásnak ez a része ezért nem folyósítható.

Az állami támogatás többi része, 6 240 555 euro értékben, összeegyeztethető a közös piaccal.

2. cikk

Belgium az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot azokról az intézkedésekről, amelyeket az ennek való megfelelés érdekében hozott.

3. cikk

E határozat címzettje a Belga Királyság.

Kelt Brüsszelben, 2006. július 4-i.

A Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja